

Warunki pracy w województwie pomorskim w 2009 r.

Tabl. 1. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według sekcji w 2009 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	ogółem	w tym kobiety
OGÓŁEM	29070	4720
sektor publiczny	6661	2000
sektor prywatny	22409	2720
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	419	31
Przemysł	19812	2404
w tym przetwórstwo przemysłowe	18223	2339
Budownictwo	2385	24
Handel i naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	1236	156
Transport i gospodarka magazynowa	2972	482
Informacja i komunikacja ^Δ	81	2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	220	80
Administrowanie i działalność wspierająca	20	-
Edukacja	12	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1913	1541

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

trudnionych w warunkach zagrożenia (w 2008 r. – 11,5%).

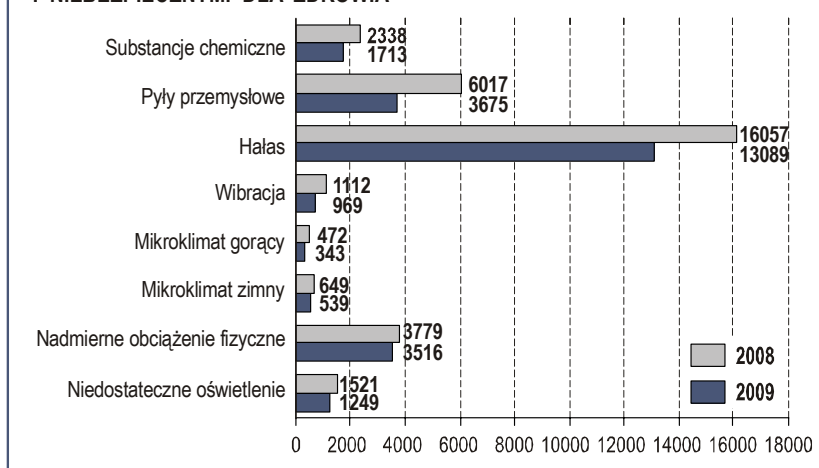
Analizując zagrożenia dla zdrowia, mierzone wskaźnikiem „liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem”, można stwierdzić, że największe zagrożenie dla zdrowia w pracy w 2009 r. występowało w rybactwie – 433,5, produkcji pozostałego sprzętu transportowego – 402,9 oraz w produkcji metali – 280,0.

Osoby zatrudnione w warunkach zagrożenia mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych. Z tego powodu w analizach wykorzystywana jest kategoria tzw. osobozażożeń. Liczba osobozażożeń to liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone.

Warunki pracy to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu produkcyjnego oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. W województwie pomorskim w zakładach objętych badaniem było zatrudnionych 278,2 tys. osób. Spośród tych osób 29,1 tys. (10,4%) było zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Większość zagrożeń dla zdrowia i życia powodowały czynniki związane ze środowiskiem pracy. W 2009 r. na tego typu zagrożenia narażonych było 17,1 tys. osób, tj. 58,9% pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia (w 2008 r. – 62,2%). Zagrożenia związane z uciążliwością pracy (np. wymuszoną pozycją ciała, ciężkim wysiłkiem fizycznym itp.) dotyczyły 8,6 tys. osób, czyli 29,7% zatrudnionych w warunkach zagrożenia (w 2008 r. – 26,3%). W 2009 r. zbadano również zagrożenia na stanowiskach związanych z obsługą maszyn szczególnie niebezpiecznych (m.in. pilarek tarczowych i taśmowych, strugarek, frezarek, pras i innych). Na szkodliwy wpływ czynników mechanicznych narażonych było 3,3 tys. osób, tj. 11,4% pracowników za-

ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA

Tabl. 2. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożenia w 2009 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Zagrożenia związane		
		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	29070	17114	8639	3317
w tym kobiety	4720	2073	2460	187
sektor publiczny	6661	2484	3848	329
sektor prywatny	22409	14630	4791	2988
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	419	210	77	132
Przemysł	19812	13427	4170	2215
w tym przetwórstwo przemysłowe	18223	12606	3496	2121
Budownictwo	2385	1089	1040	256
Handel i naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	1236	482	401	353
Transport i gospodarka magazynowa	2972	1091	1597	284
Informacja i komunikacja ^Δ	81	77	4	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	220	76	134	10
Administrowanie i działalność wspierająca	20	10	-	10
Edukacja	12	8	-	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1913	644	1216	53
NA 1000 ZATRUDNIONYCH				
OGÓŁEM	104,5	61,5	31,1	11,9
w tym kobiety	17,0	7,5	8,8	0,7
sektor publiczny	102,8	38,3	59,4	5,1
sektor prywatny	105,0	68,6	22,4	14,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	103,9	52,1	19,1	32,7
Przemysł	153,5	104,1	32,3	17,2
w tym przetwórstwo przemysłowe	161,6	111,8	31,0	18,8
Budownictwo	91,5	41,8	39,9	9,8
Handel i naprawy pojazdów samochodowych ^Δ	26,1	10,2	8,5	7,5
Transport i gospodarka magazynowa	115,3	42,3	61,9	11,0
Informacja i komunikacja ^Δ	12,0	11,4	0,6	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	137,5	47,5	83,8	6,3
Administrowanie i działalność wspierająca	23,2	11,6	-	11,6
Edukacja	1,1	0,7	-	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	74,3	25,0	47,3	2,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W 2009 r. (według stanu w dniu 31 grudnia) liczba osobozagrożeń wyniosła 35,9 tys. (w 2008 r. – 45,0 tys.), z czego 61,9% stanowiły osobozagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy (w 2008 r. – 65,7%). W tej grupie czynników największy procentowy udział miały: hałas – 58,9%, pyły przemysłowe – 16,6% oraz substancje chemiczne 7,7%.

W ocenie aktualnych warunków pracy istotnym elementem jest proces likwidacji bądź ograniczenia zagrożeń na stanowisku pracy mający miejsce w ciągu roku oraz ujawnienie zagrożeń istniejących lub nowo powstałych. Saldo zmian informuje o pozytywnym lub negatywnym procesie zachodzącym w dziedzinie warunków pracy.

W 2009 r. zlikwidowano lub ograniczono 10,1 tys. osobozagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy (w 2008 r. – 16,1 tys.), lecz równocześnie stwierdzono 3,8 tys. nowo powstałych lub nowo ujawnionych osobozagrożeń (w 2008 r. – 4,4 tys.).

W warunkach zagrożenia związanego z uciążliwością pracy zlikwidowano lub ograniczono 2,5 tys. osobozagrożeń (w 2008 r. – 3,9 tys.) i jednocześnie stwierdzono 2,5 tys. osobozagrożeń nowo powstałych lub ujawnionych (w 2008 r. – 1,1 tys.).

W grupie czynników związanych z obsługą maszyn szczególnie niebezpiecznych w ciągu roku zlikwidowano lub ograniczono 1,0 tys. osobozagrożeń (w 2008 r. – 1,2 tys.), a równocześnie zarejestrowano 0,6 tys. osobozagrożeń nowo powstałych lub nowo ujawnionych (w 2008 r. – 0,5 tys.).

Zebrano również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną ryzyka zawodowego.

W przebadanych zakładach taką ocenę w 2009 r. przeprowadzono dla 70,6 tys. stanowisk (w 2008 r. – 61,8 tys.), na których pracowało 97,5 tys. osób (w 2008 r. – 94,8 tys.).

W 2009 r. najbardziej rozpowszechnionym rodzajem świadczeń dodatkowych były napoje, posiłki profilaktyczne

Tabl. 3. **Zatrudnieni korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych**
Stan w połowie grudnia

Wyszczególnienie	2008	2009
Posiłki profilaktyczne	28950	24093
Napoje	56654	43114
Inne środki odżywcze	7190	5387
Dodatki pieniężne	23935	18620
Skrócony czas pracy	1910	1540
Dodatkowe urlopy	3361	4630
Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze	782	1863

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

oraz dodatki pieniężne, stanowiące odpowiednio: 43,4%, 24,3% i 18,8% świadczeń ogółem.

Liczba świadczeń zrealizowanych w 2009 r. przysługujących z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wyniosła 2,1 tys. (w 2008 r. – 2,3 tys.), z tego 76,4% to świadczenia w zakładach sektora prywatnego. Koszty tych świadczeń kształtowały się na poziomie 5517,1 tys. zł (w 2008 r. – 5837,1 tys.), z czego 76,5% przypadło na zakłady sektora prywatnego.

Opracowanie:

Magdalena Kazmierowska – Ośrodek Statystyki Warunków Pracy

Redakcja i skład komputerowy:

Gabriela Adamska-Szreder, Małgorzata Kłoz – Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych, Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych